

	7.Haz	14.Haz	Değişim		7.Haz	14.Haz	Değişim
BIST-100 Endeksi	93.809	90.787	-% 3,2 ▼	EUR/USD	1,1331	1,1207	-% 1,1 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%22,90	%22,67	-23 bp ▼	USD/TL	5,8300	5,9005	% 1,2 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	470	481	11 bp ▲	EUR/TL	6,6070	6,6135	% 0,1 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.007	1.015	% 0,8 ▲	Altın (USD/ons)	1.340	1.341	% 0,1 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,08	%2,09	1 bp ▲	Petrol (USD/varil)	64,6	63,0	-% 2,4 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta küresel piyasalarda ticaret savaşına yönelik beklentilerin seyri etkili olmaya devam etti. ABD’de açıklanan enflasyon, üretim ve istihdam verilerinin yakından takip edildiği haftada, Fed’in para politikasına yönelik “güvercin” beklentilerin güçlenmesi küresel ölçekte borsa endekslerini ve altın fiyatlarını destekledi. Yurt içinde ise TCMB’nin Haziran ayı PPK toplantısının yanı sıra Türkiye-ABD ilişkilerine yönelik gelişmeler yatırımcıların odağında yer aldı. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody’s, Türkiye’nin kredi notunu bir kademe indirerek B1 seviyesine düşürdü. Nisan ayında cari açık beklentilerin altında kalırken, istihdam göstergelerindeki bozulma Mart ayında da devam etti.

Ticaret savaşına yönelik gelişmeler gündemdeki yerini koruyor.

Geçtiğimiz hafta, ABD yönetiminin daha önce Meksika’ya yönelik uygulanması planlanan ek gümrük vergilerini ertelemesi küresel ticarete ilişkin iyimser görüşleri desteklese de ABD Başkanı Trump’ın, Çin ile süregelen müzakere sürecinin beklemeye alındığını açıklaması ticaret savaşını endişelerini artırdı. Haziran ayı sonunda Japonya’da gerçekleştirilecek olan G20 Zirvesi’nde Çin Devlet Başkanı Xi Jinping ile görüşmek istediğini belirten Trump, gümrük vergileriyle ilgili kararını söz konusu görüşmenin ardından vereceğini ifade etti. Çin’i küresel ticarete avantaj sağlamak amacıyla para birimini devalüe etmekle suçlayan Trump, Çin Devlet Başkanı ile G-20’deki olası görüşmelerinde yol kat edilemezse ek gümrük vergilerinin hayata geçirileceğini de açıkladı.

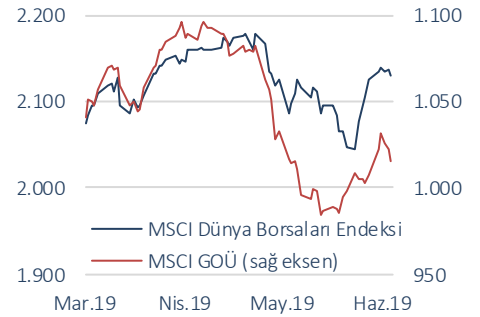
Fed’in para politikasına ilişkin güvercin beklentiler güçleniyor.

ABD’de Mayıs ayında beklentilerin oldukça altında kalan tarımdışı istihdam verisinin ardından 8 Haziran ile sona eren haftada işsizlik maaşı başvurularının öngörülerin üzerinde gerçekleşmesi ekonomik aktivitedeki ivme kaybının işgücü piyasasına yansdığına ilişkin endişeleri artırdı. Ayrıca, tüketici fiyatlarında yıllık enflasyonun %1,8 ile beklentilerin altında kalmasıyla, Fed’in bu yıl içinde faiz indirimine gidebileceğine dair beklentiler gündemdeki yerini korudu. Bu durum, küresel ölçekte borsa endekslerini ve altın fiyatlarını desteklerken, ABD’de tahvil faizleri üzerinde aşağı yönlü baskı yaratıyor. Bir önceki hafta önde gelen para birimleri karşısında değer kaybeden ABD doları geçtiğimiz hafta ise kayıplarının bir kısmını telafi etti. Öte yandan, haftanın son işlem gününde açıklanan perakende satışlar ve sanayi üretimi verileri ekonomik aktivitede Mayıs ayında bir miktar toparlanma kaydedildiğine işaret etti.

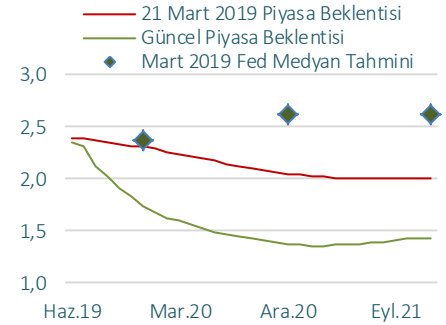
Moody’s Türkiye’nin kredi notunu düşürdü.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody’s, Türkiye’nin Ba3 ile yatırım yapılabilir seviyenin 3 kademe altında olan kredi notunu bir kademe daha indirerek B1 seviyesine düşürdü. Kredi notu görünümünü de negatif olarak belirleyen kuruluş not indirimine gerekçe olarak olası bir kredi kaynaklı ödemeler dengesi krizinin gerçekleşme ihtimalinin yükselmeye devam etmesini öne sürdü. Hazine ve Maliye Bakanlığı’ndan not indirimine yönelik yapılan açıklamada ise; "Moody’s tarafından verilen not indirim kararı, Türkiye ekonomisinin temel göstergeleri ile bağdaşmamakta ve bu nedenle kuruluşun analizlerinin nesnelliği ve tarafsızlığı açısından soru işaretleri yaratmaktadır" denildi.

Küresel Borsa Endeksleri

Fed Faiz Oranı Beklentisi (%)

Moody's	Fitch	S&P	Yatırım Yapılabilir
.	.	.	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
B1	B+	B+	
B2	B	B	
.	.	.	
.	.	.	

Kaynak: Datastream

TCMB politika faiz oranında değişiklik yapmadı.

TCMB, 12 Haziran'da düzenlenen PPK toplantısında politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını değiştirmeyerek %24 seviyesinde bıraktı. Toplantı sonrası yapılan açıklamada, ekonomideki dengelenme eğiliminin devam ettiği ve iç talep gelişmeleri ile parasal sıkılaştırmanın etkilerinin enflasyondaki düşüşü desteklediği belirtildi. Öte yandan, bir önceki metinde yer verilen "enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar sıkı parasal duruşun korunacağı" ifadesi, "enflasyonun düşüş sürecini hızlandırmak amacıyla sıkı parasal duruşun korunmasına karar verildiği" şeklinde değiştirildi.

Cari açık beklentilerin altında kaldı. İstihdam göstergelerindeki bozulma sürüyor.

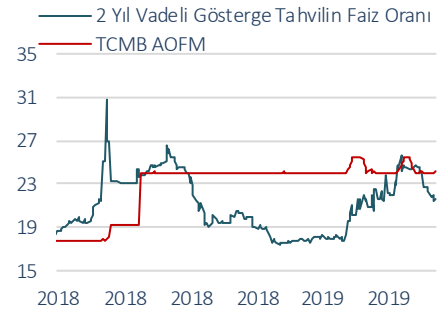
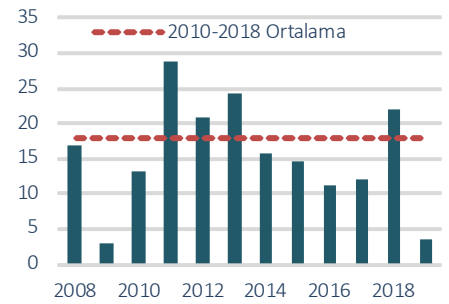
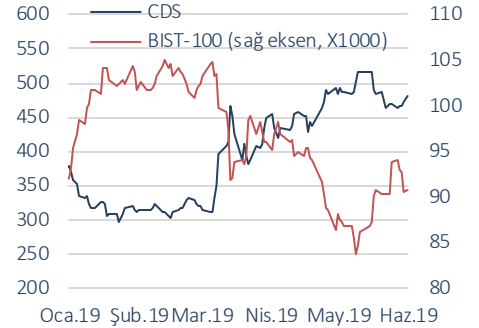
Cari açık Nisan ayında yıllık bazda %76,2 azalarak 1,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. 12 aylık kümülatif cari açık da gerilemeye devam ederek 8,6 milyar USD ile Ocak 2004'ten bu yana en düşük seviyesine indi ([Ödemeler Dengesi Raporumuz](#)). Öte yandan, Mart döneminde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı aylık bazda 0,1 puan artarak %13,7 ile Mayıs 2009'dan bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Yurt içi piyasalar...

Fed'in faiz indirebileceğine dair beklentilerin gündeme gelmesine bağlı olarak hafta içinde 5,74 düzeyine kadar gerileyen USD/TL, S-400 ve F-35 gibi konularda ABD-Türkiye arasında artan gerilimin etkisiyle haftayı 5,90 düzeyinin üzerinde tamamladı. Bir önceki haftanın son işlem gününde 3.000 puanın üzerinde yükselen BIST-100 endeksi geçtiğimiz hafta genel olarak aşağı yönlü bir seyir izledi ve haftayı %3,2'lik düşüşle tamamladı. Hazine ve Maliye Bakanlığı geçtiğimiz hafta gerçekleştirdiği dört ihale ile piyasadan öngörüsünün üzerinde borçlanırken, borçlanma maliyetlerinin gerilediği gözlemlendi. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faiz oranı da haftalık bazda 23 baz puan geriledi.

Bu haftanın gündemi...

Bu hafta yatırımcıların odağında Fed'in 19 Haziran'da sona erecek olan para politikası toplantısı yer alacak. Piyasa beklentisi Fed'in bu toplantıda faiz oranlarında değişikliğe gitmeyeceği yönünde olsa da Fed yönetiminin piyasaya vereceği sinyaller yakından takip edilecek. Fed toplantısına ek olarak bu hafta İngiltere ve Japonya Merkez Bankaları da para politikası toplantısı yapacak. ABD ve Euro Alanı'nda yoğun veri gündeminin takip edileceği haftada yurt içinde ise İstanbul'da yinelenen yerel seçimin yanı sıra ABD ile Türkiye ilişkilerine yönelik gelişmeler mercek altında olacak.

Gösterge Tahvilin Faiz Oranı ve TCMB AOFM (%)**Cari Açık (Ocak-Nisan milyar USD)****CDS ve BIST-100 Endeksi****Veri Gündemi**

Tarih	Veri	Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
17 Haziran	TR Bütçe Dengesi	Mayıs	-	-18,3 milyar TL
	TR İşsizlik Oranı	Mart	%14,1 (G)	%14,7
18 Haziran	TR Hazine Kira Sertifikası İhracı (2 yıl)	Haziran	-	-
	TR Sanayi Üretimi	Nisan	-%2,5	-%2,2
	Euro Alanı TÜFE Enflasyonu, nihai (yıllık)	Mayıs	%1,2	%1,2
19 Haziran	TR İç Borç Ödemesi	Haziran	1,393 milyar TL	-
	İngiltere TÜFE Enflasyonu (yıllık)	Mayıs	%2,0	%2,1
	ABD Fed Para Politikası Toplantısı	Haziran	-	-
20 Haziran	TR Tüketici Güven Endeksi	Haziran	-	55,3
	İngiltere MB Para Politikası Toplantısı	Haziran	-	-
	Japonya MB Para Politikası Toplantısı	Haziran	-	-
	Euro Alanı Tüketici Güven Endeksi, öncü	Haziran	-6,7	-6,5
21 Haziran	Euro Alanı İmalat PMI, öncü	Haziran	48,0	47,7
	ABD İmalat PMI, öncü	Haziran	50,5	50,5

(G) Gerçekleşme

Kaynak: Datastream, TCMB, TÜİK

Sektörlerdeki Gelişmeler

BDDK iç talebi canlandırmaya yönelik adımlar attı.

BDDK kredi kartıyla yapılan alışverişlere uygulanan taksit sınırlarında değişiklik yaptı. Buna göre, kartlı alışverişlerde taksit sınırı mobilya ve elektrikli eşyada 18 aya, havayolları ve konaklama ile ilgili yurt içine ilişkin harcamalar, vergi ödemeleri ve fiyatı 3.500 TL'ye kadar olan televizyonlarda 12 aya, elektronik eşya alımlarında 6 aya çıkarıldı. Kurumsal kredi kartlarına uygulanan genel taksit sınırı da 18 aya uzatıldı. Ayrıca, BDDK kararıyla kredi kartlarında ödenmesi gereken asgari tutar bütün kredi kartı limitleri için dönem borcunun %30'una çekildi. Ekonomik aktiviteyi desteklemeye yönelik olarak bir diğer adım da hafta içinde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın garantör olduğu ve 12 bankanın katılım gösterdiği "Ekonomi Değer Kredi Paketi" kapsamında reel sektöre 25 milyar TL finansman sağlanacağı açıklaması oldu.

Otomotiv satışları Mayıs ayında %54,6 oranında daraldı.

Otomobil ve hafif ticari araç satışları devam eden vergi indirimlerine rağmen Mayıs ayında yıllık bazda %54,6 daralarak 33.016 adet oldu. Otomobil satışları bu dönemde %52,6 daralırken, hafif ticari araç satışları da %62,1 geriledi. Satışların genelde yüksek olduğu aylardan olan Mayıs'ta, satışların 10 yıllık ortalamasının yarısından daha düşük seviyede gerçekleşmesi dikkat çekti. Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) bu yıl için pazar tahminini düşürerek yıl genelinde 350 bin - 400 bin araç satılmasının beklendiğini bildirdi.

Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri 2019 yılının ilk çeyreğinde tutar bazında geriledi.

Ticaret Bakanlığı verilerine göre, Ocak-Mart döneminde yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde üstlenilen 40 projenin toplam tutarı 1,3 milyar USD oldu. Geçtiğimiz yılın aynı döneminde üstlenilen proje sayısı 32, tutarı ise 3,4 milyar USD düzeyindeydi. Düşük petrol fiyatları nedeniyle sektörün geleneksel pazarlarında talebin gerilemesiyle yurt dışında üstlenilen işlerde 2013'ten sonra düşüş kaydedilmişti. Petrol fiyatlarındaki artış ve yeni pazarlara yönelim ile 2018 yılında toparlanma kaydeden sektör inşaat malzemesi ihracatına sağladığı destek açısından da önem arz ediyor.

Neden Önemli ?

Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB), Kredi Garanti Fonu kefaleti kapsamında başta KOBİ'lere yönelik olmak üzere enflasyona endeksli 6 ay anapara ödemesiz 25 milyar TL tutarında yeni bir finansman paketi açıkladı. Paket kapsamında anlaşmada yer alan bankalar, istihdam ve üretimin artırılmasında etkili rol oynayan KOBİ ve KOBİ dışı tüm işletmelere enflasyona endeksli değişken faizli kredi imkânı sağlayacak. Bu çerçevede, gerilemesi beklenen enflasyon paralelinde söz konusu firmaların finansman maliyetlerinin azalması hedefleniyor.

Paket kapsamında TL cinsi nakit kredilerde faiz ve vade koşulları; 6 ay anapara ödemesiz toplam 36 ay vadeli krediler için TÜFE+4 puan, 6 ay anapara ödemesiz toplam 48 ay vadeli krediler için TÜFE+4,5 puan olarak belirlendi. Kredilerin faiz oranı belirlenirken, kredinin kullandırma tarihindeki yıllık TÜFE oranının baz alınacağı ve bu tarihten itibaren faiz oranının her 6 ayda bir güncelleneceği duyuruldu.

Daha önce duyurulan KOBİ Değer Kredisi (25 milyar TL), KOBİ Değer Kredisi-2 (25 milyar TL) ve İVME Finansman Paketi de (30 milyar TL) dikkate alındığında, HMB bu yıl ekonomik aktiviteyi desteklemeye yönelik 105 milyar TL tutarında finansman destek paketi açıklamış oldu.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündođdu
Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.